

створити умови для належного впорядкування суспільних відносин і отримання позитивного результату нормотворчості на рівні регіонів.

Список бібліографічних посилань

1. Егорова М.О. Ялбулганов А.А. Правовые основы деятельности Правительства ФРГ // Правоведение. 2006. № 5. С. 205–215
2. Бесчастный В. М., Філонов О. В., Субботін В. М. Конституційне (державне право) зарубіжних країн : навч. посіб. / за заг. ред. В. М. Бесчастного. 2-ге вид. стер. Київ: Знання, 2008. 467 с.
3. Бабич О. М. Виконавча влада та її місце в системі державної влади // Держава і право : зб. наук. пр. 2010. Вип. 50. С. 302–309.
4. Гарник Л.Л. Планування нормотворчої діяльності за законодавством країн-учасниць СНД // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2010. № 5. С. 16–25.
5. О нормативных правовых актах: Закон Республики Казахстан от 24.03.1998 г. № 213-І // Ведомости Парламента Республики Казахстан. 1998. № 2–3. Ст. 25.
6. О нормативных правовых актах Республики Беларусь : Закон Республики Беларусь от 10.01.2000 г. № 361-3 (с изменениями) // Газета «Звязда» от 02.08.2000 г. № 143–144.
7. О нормативных правовых актах: Закон Республики Таджикистан от 26.03.2009 г. № 506 // Ахбори Маджлиси Оли Республики Таджикистан. 2009. № 3. Ст. 99.
8. О нормативно-правовых актах: Закон Республики Узбекистан от 14.12.2000 г. № 160-ІІ (с изменениями) // БД «Законодательство стран СНГ» / ИПС «Законодательство стран СНГ». Электрон, дан. М.: СоюзПравоИнформ, 2003–2014. URL: <http://www.spinform.ru>.
9. О законодательных актах: Закон Республики Молдова от 27.12.2001 г. № 780-ХУ // БД «Законодательство стран СНГ» / ИПС «Законодательство стран СНГ». Электрон, дан. М. : СоюзПравоИнформ, 2003—2014. Режим доступа : <http://www.spinform.ru>
10. Адміністративне право України: підручник / Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, О. В. Дяченко та ін.; за ред. Ю. П. Битяка. Київ: Юрінком Інтер, 2007. 544 с.
11. Карабін Т.О. Компетенція місцевих органів державно виконавчої влади та органів місцевого самоврядування: теоретико-термінологічні аспекти // Держава і право: 2005. № 29. С. 221–228.

Одержано 12.06.2017

УДК 347.73

Марина Олексіївна НАСТЕНКО

аспірант кафедри правового забезпечення господарської діяльності факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

В сучасних умовах розвитку господарських відносин в Україні діяльність суб'єктів господарювання регламентується чинним законодавством з метою забезпечення стабільності, ефективності та законності підприємни-

цької діяльності. Фахівець фінансового права Л.К.Воронова зазначає, що фінансовий контроль є - засобом дотримання законності фінансовій та господарській діяльності, за допомогою якого держава здійснює попередження безгосподарності, виявляє факти зловживань та марнотратства [1, с. 82].

У чинному законодавстві встановлюються правові засади державного контролю та нагляду за господарською діяльністю суб'єктів господарювання у сфері фінансових, кредитних відносинах, валютного регулювання та податкових відносин (ст. 19 Господарського кодексу України - далі ГКУ), проте законодавець підкреслює, що не є предметом регулювання фінансові відносини за участю суб'єктів господарювання, що виникають у процесі формування та контролю виконання бюджетів усіх рівнів (ст. 4 ГКУ) [2]. Зважаючи на те, що право на ведення господарської діяльності охоплює учасників бюджетного процесу, оскільки бюджетним установам, органам державної влади дозволяється господарська діяльність, а поняття «фінансового контролю» трактується у широкому значенні, як публічного фінансового контролю, що охоплює і діяльність господарюючих суб'єктів, у чинному законодавстві складається колізія, яка потребує вирішення.

Фундаментальне дослідження правових основ фінансового контролю проведено Л.А.Савченко, яка визначає, що до об'єкту фінансового контролю належить фінансова та пов'язана з нею господарська діяльність, підконтрольних суб'єктів, стан їх внутрішнього контролю, на яку спрямовується дії контролюючих суб'єктів чи суб'єктів, що здійснюють фінансовий контроль, публічні фінанси, майно, що належить державі, чи органам місцевого самоврядування [3, с. 51]. Функції та завдання публічного фінансового контролю аналізується С.О. Ніщимою, яка зазначає, що «публічний фінансовий контроль дає змогу виявляти помилки, допущені у процесі як публічної фінансової діяльності, так і в діяльності суб'єктів господарювання, робота яких повністю або частково пов'язана з діяльністю органів публічної влади» [4, с. 51]. На широкому значенні публічного фінансового контролю в системі фінансового контролю наполягають економісти.

Відповідно до визначених законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» головними завданнями його проведення є - перевірка законності формування, збереження та використання публічних фінансових ресурсів [5]. Завдання контролюючого суб'єкта групуються за призначенням в суспільному виробництві об'єкту контролю: по-перше, це - фінансові операції з державними фінансовими ресурсами, які є у власності та розпорядженні міністерств та інших органах виконавчої влади, державних фондах, бюджетних установах і суб'єктах господарювання державного сектору економіки; по-друге, діяльність підприємств, установ, організацій з фінансовими ресурсами, бюджетними коштами, які отримують (отримували в період, що перевіряється) або використовують (використовували в період, що перевіряється) державне чи комунальне майно; по - третє, діяльність суб'єктів господарювання незалежно від форми власності, які не віднесені законодавством до підконтрольних установ. Таким чином до об'єктів контролю належать ті публічні фінансові

ресурси, які задіяні у діяльності підконтрольного суб'єкта, а до підконтрольних суб'єктів належать негосподарюючи суб'єкти, господарюючи суб'єкти, а також підприємці при умові наявності об'єкту контролю.

Фінансовий контроль за діяльністю суб'єктів господарювання, що характеризується підконтрольними суб'єктами та особливими об'єктами контролю, має власні завдання, які разом з іншими елементами контролю характеризують його як особливий різновид публічного фінансового контролю - фінансово-господарський контроль. Фінансово-господарський контроль повинен забезпечувати законність і фінансову дисципліну у господарських відносинах, пов'язаних з використанням публічних фінансових ресурсів, і регламентується правовими нормами.

Фінансово-господарський контроль має правове значення, оскільки з одного боку, як і фінансовий контроль націлений на перевірки законності фінансових операцій, а з іншого, є засобом правового регулювання господарських відносин. Таким чином, завдання фінансово-господарського контролю охоплюють всі фінансові операції, які пов'язані з рухом публічних фінансових ресурсів, що є в розпорядження, володінні, користуванні суб'єктів господарювання.

Особливість фінансово-господарського контролю є те, що однією, владною стороною є уповноважені контролюючі суб'єкти, а іншою - суб'єкти господарювання, які використовують публічні фінансові ресурси. Мета господарсько-фінансового контролю - є спільною з іншими видами фінансового контролю, це, як визначено у законодавчих актах та наукових працях, забезпечення законності та ефективності використання державних фінансових ресурсів та державної власності [6], а завдання деталізуються не тільки по контролюючим суб'єктам, а і в залежності від діяльності підконтрольного суб'єкта.

Список бібліографічних посилань

1. Воронова Л. К. Фінансове право України : підручник. Київ: Прецедент, Моя книга, 2006. 448 с.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18–22. Ст. 144.
3. Савченко Л.А. Правові основи фінансового контролю : навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 504 с.
4. Ніщимна С.О. Функції та завдання публічного фінансового контролю. URL: <http://pravoznaves.com.ua/period/article/8499/%D1> (дата звернення 02.06.2017).
5. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України № 5463- VI від 16.10.2012 // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 13. Ст. 110.
6. Лимская декларация руководящих принципов контроля. Принята IX Конгрессом Международной организации высших органов финансового контроля (ИНТОСАИ) в г. Лиме (Республика Перу) в 1977 году/ // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/604_001 (дата звернення 02.06.2017).

Одержано 12.06.2017